

## Πληροφορίες για το κείμενο

Στο κείμενο περιγράφεται αναλυτικά ο τρόπος δημιουργίας μιας κατασκευής και συγκεκριμένα ενός μνημείου.

Δίνονται οδηγίες σχετικά με τα υλικά, τα οποία θα χρειαστούν, τη διαδικασία η οποία θα ακολουθηθεί καθώς και κάποια σημεία στα οποία πρέπει να δοθεί προσοχή.

### Πώς κάνουμε γραμματική αναγνώριση λέξεων ;

Για να αναγνωρίσουμε μια λέξη σκεφτόμαστε πρώτα αν είναι κλιτή ή άκλιτη.

Αν είναι **Κλιτή** μπορεί να είναι :

<b>Άρθρο</b>	<b>ο, η, το</b> οι μικρές λεξούλες που δείχνουν το γένος των λέξεων.
<b>Ουσιαστικό</b>	Οι λέξεις που δείχνουν πρόσωπο, ζώο, πράγμα, κατάσταση.
<b>Επίθετο</b>	Υπάρχει σε τρία γένη και δίνουν μια ιδιότητα στα ουσιαστικά.
<b>Αντωνυμία</b>	Οι λέξεις που χρησιμοποιούνται αντί για τα ονόματα (ουσιαστικό ή επίθετο)
<b>Ρήμα</b>	Οι λέξεις που δείχνουν τι κάνει, τι παθαίνει ή σε τι κατάσταση βρίσκεται το ουσιαστικό.
<b>Μετοχή</b>	Είναι ρηματικός τύπος, μοιάζει με επίθετο επειδή βρίσκεται σε τρία γένη και τελειώνει σε -μενος – μενη - μενο

Αν η λέξη που θέλουμε ν' αναγνωρίσουμε δεν ανήκει σε καμιά από τις παραπάνω κατηγορίες, τότε θα είναι άκλιτη.

<b>Επίρρημα</b>	<b>επίρρημα</b> είναι η άκλιτη λέξη που προσδιορίζει ένα <b>ρήμα</b> , φανερώνοντας
-----------------	---

	<b>τόπο, χρόνο, τρόπο, ποσό, βεβαίωση ή άρνηση ή δισταγμό.</b>
<b>Σύνδεσμος</b>	Άκλιτες λέξεις που συνδέουν προτάσεις.
<b>Πρόθεση</b>	Άκλιτες λέξεις που μπαίνουν μπροστά από ουσιαστικά, επίθετα, αντωνυμίες, αριθμητικά και επιρρήματα, για να δηλώσουν τόπο, χρόνο, αιτία, τρόπο, προέλευση και πολλά άλλα.
<b>Επιφώνημα</b>	Άκλιτες λέξεις με τις οποίες εκφράζουμε διάφορα συναισθήματα, όπως θαυμασμό, ευχαρίστηση, απορία, πόνο, λύπη, ειρωνεία, αηδία κτλ.

### **Αναγνώριση άρθρου**

Είναι η μικρή λεξούλα που μπαίνει πριν από το ουσιαστικό, το επίθετο, την αντωνυμία ή τη μετοχή και δείχνει το γένος.

Γένος – Αριθμός – Πτώση του άρθρου...

### **Αναγνώριση Ουσιαστικού**

Είναι η λέξη που δείχνει κάτι που βλέπω, ακούω, μυρίζω, ακουμπώ, αισθάνομαι, νιώθω κ.λπ.

Γένος αριθμός, Πτώση, του ουσιαστικού...

### **Αναγνώριση Επιθέτου**

Τα ξεχωρίζω επειδή συνήθως είναι πριν τα ουσιαστικά και τους δίνουν μια ιδιότητα.

Γένος αριθμός, Πτώση, του επιθέτου (στα τρία γένη)...

### **Αναγνώριση Αντωνυμίας**

Τις ξεχωρίζω επειδή αντικαθιστούν ουσιαστικά ή επίθετα.

Γένος Αριθμός, Πτώση, της αντωνυμίας (στα τρία γένη)...

## Αναγνώριση Ρήματος

Τα ξεχωρίζω επειδή είναι οι λέξεις που δείχνουν τι κάνω, τι παθαίνω σε τι κατάσταση βρίσκομαι κ.λπ.

Φωνής – Συζυγίας – Χρόνου – Έγκλισης – Αριθμού – Προσώπου – του ρήματος ...  
(στο πρώτο ενικό πρόσωπο του Ενεστώτα)

## Συνεχίζουμε με τα ρήματα

Τι είναι το θέμα και ο χαρακτήρας;

Όταν κλίνεται ένα ρήμα διαπιστώνουμε ότι κάποιο μέρος μένει σταθερό και κάποιο αλλάζει, π.χ.

δέν-ω δέν-εις δέν-ει δέν-ουμε δέν-ετε δέν-ουν

- το μέρος που αλλάζει -ω, -εις, -ει, -ουμε, -ετε, -ουν λέγεται **κατάληξη**
- το μέρος που παραμένει σταθερό (**δεν**) λέγεται **θέμα**
- ο τελευταίος φθόγγος του **θέματος** λέγεται **χαρακτήρας**, (δεν)

Σημείωση: Το ίδιο παρατηρούμε και για το ουσιαστικό, το επίθετο, την αντωνυμία, τη μετοχή.

Από πόσα θέματα σχηματίζονται οι χρόνοι των ρημάτων;

Ας το διαπιστώσουμε παρατηρώντας όλους τους χρόνους του ρήματος:

χρόνοι	ενεργητική φωνή	παθητική φωνή
ενεστώτας	δένω	δένομαι
παρατατικός	έδενα	δενόμουν
εξακολουθητικός μέλλοντας	θα δένω	θα δένομαι
στιγμιαίος μέλλοντας	θα δέσω	θα δεθώ
αόριστος	έδεσα	δέθηκα

παρακείμενος	έχω <b>δέσει</b>	έχω <b>δεθεί</b>
υπερσυντέλικος	είχα <b>δέσει</b>	είχα <b>δεθεί</b>
συντελεσμένος μέλλοντας	θα έχω <b>δέσει</b>	θα έχω <b>δεθεί</b>

Μελετώντας το ρήμα στους χρόνους της ενεργητικής και παθητικής φωνής διαπιστώνουμε ότι οι χρόνοι σχηματίζονται από τρία διαφορετικά θέματα:

1. το ενεστωτικό
2. το αοριστικό (ενεργητικού αορίστου)
3. το αοριστικό (παθητικού αορίστου)

στο παραπάνω παράδειγμα

- από το θέμα **δεν-** σχηματίζονται οι χρόνοι: ενεστώτας, παρατατικός και εξακολουθητικός μέλλοντας της ενεργητικής και παθητικής και το ονομάζουμε **ενεστωτικό** θέμα
- από το θέμα **δεσ-** σχηματίζονται οι χρόνοι: αόριστος, στιγμιαίος μέλλοντας, παρακείμενος, υπερσυντέλικος και συντελεσμένος μέλλοντας της ενεργητικής και το ονομάζουμε **αοριστικό** ή θέμα **ενεργητικού αορίστου**
- από το θέμα **δεθ-** σχηματίζονται οι χρόνοι: αόριστος, στιγμιαίος μέλλοντας, παρακείμενος, υπερσυντέλικος και συντελεσμένος μέλλοντας της παθητικής και το ονομάζουμε θέμα **παθητικού αορίστου**.

χρόνοι	θέμα	ενεργητική φωνή	παθητική φωνή	θέμα
ενεστώτας	<b>ενεστωτικό</b> <b>θέμα</b>	<b>δεν</b>	<b>δεν</b>	<b>ενεστωτικό</b> <b>θέμα</b>
παρατατικός		<b>δεν</b>	<b>δεν</b>	
εξακολουθητικός μέλλ.		<b>δεν</b>	<b>δεν</b>	

στιγμιαίος μέλλοντας	<b>θέμα ενεργητικού αορίστου</b>	<b>δεσ</b>	<b>δεθ</b>	<b>θέμα παθητικού αορίστου</b>
αόριστος		<b>δεσ</b>	<b>δεθ</b>	
παρακείμενος		<b>δεσ</b>	<b>δεθ</b>	
υπερσυντέλικος		<b>δεσ</b>	<b>δεθ</b>	
συντελεσμένος μέλλ.		<b>δεσ</b>	<b>δεθ</b>	

Το τελευταίο γράμμα του θέματος λέγεται **χαρακτήρας**.

Στο ενεστωτικό θέμα (**δεν**)- ο **χαρακτήρας ν**, ονομάζεται **ενεστωτικός** χαρακτήρας.

Στα αοριστικά θέματα (**δεσ-**, **δεθ**) οι **χαρακτήρες σ, θ** ονομάζονται **αοριστικοί** χαρακτήρες.

### Τι είναι η αύξηση

Όταν κλίνεται ένα ρήμα διαπιστώνουμε ότι σε μερικά ρήματα στον παρατατικό και στον αόριστο προστίθεται στην αρχή του ρήματος ένα επιπλέον γράμμα το **έ**, (ένα μόρφημα, όπως λέγεται) που το ονομάζουμε **αύξηση**.

Παρατήρησε προσεκτικά τους παρακάτω πίνακες:

<b>γράφω</b>			<b>ιδρύω</b>		
<b>ενεστώτας</b>	<b>παρατατικός</b>	<b>αόριστος</b>	<b>ενεστώτας</b>	<b>παρατατικός</b>	<b>αόριστος</b>
πιάνω	έπιανα	έπιασα	ιδρύω	ίδρυα	ίδρυσα
πιάνεις	έπιανες	έπιασες	ιδρύεις	ίδρυες	ίδρυσες
πιάνει	έπιανε	έπιασε	ιδρύει	ίδρυε	ίδρυσε
πιάνουμε	πιάναμε	πιάσαμε	ιδρύουμε	ιδρύαμε	ιδρύσαμε
πιάνετε	πιάνατε	πιάσατε	ιδρύετε	ιδρύατε	ιδρύσατε
πιάνουν	έπιαναν	έπιασαν	ιδρύουν	ίδρυαν	ίδρυσαν

καλοπιάνω		
ενεστώτας	παρατατικός	αόριστος
καλοπιάνω	καλοέπιανα	καλοέπιασα
καλοπιάνεις	καλοέπιανες	καλοέπιασες
καλοπιάνει	καλοέπιανε	καλοέπιασε
καλοπιάνουμε	καλοπιάναμε	καλοπιάσαμε
καλοπιάνετε	καλοπιάνατε	καλοπιάσατε
καλοπιάνουν	καλοέπιαναν	καλοέπιασαν

Από τα παραδείγματα παρατηρούμε ότι:

α) η αύξηση μπαίνει μόνο όταν τονίζεται, π.χ. έπιανα, έπιανες, έπιανε, έπιαναν, ενώ χάνεται όταν δεν τονίζεται, π.χ. πιάναμε, πιάνατε.

β) η αύξηση μπαίνει όταν το ρήμα αρχίζει από σύμφωνο (πιάνω), ενώ δεν μπαίνει όταν το ρήμα αρχίζει από φωνήεν ή δίψηφο (αυ, ευ κ.τ.λ.), π.χ. ιδρύω > ίδρυα, εύχομαι > ευχόμουν(α), αισθάνομαι > αισθανόμουν(α).

γ) η αύξηση βρίσκεται στην αρχή του ρήματος (έπιανα, έπιασα) και λέγεται **εξωτερική αύξηση**. Όταν όμως το ρήμα είναι σύνθετο (καλοπιάνω) η αύξηση μπαίνει ανάμεσα στο α' και β' συνθετικό (καλο-έπιανα, καλο-έπιασα). Στην περίπτωση αυτή η αύξηση ονομάζεται **εσωτερική αύξηση**. Πολλές φορές η εσωτερική αύξηση αυτή χάνεται, για παράδειγμα το ρ. καλοέπιανα, καλοέπιασα μπορούμε να το πούμε και καλόπιανα, καλόπιασα.

Εσωτερική αύξηση παίρνουν και τα ρήματα με πρώτο συνθετικό πρόθεση της αρχαίας, π.χ. γράφω > διαγράφω > διέγραφα, διέγραψα. Στην περίπτωση αυτή το τελευταίο φωνήεν της πρόθεσης συναιρείται με το -έ- της αύξησης. Από τη συναίρεση αυτή υπερισχύει το -έ- της αύξησης.

διαγράφω		
ενεστώτας	παρατατικός	αόριστος

διαγράφω	διέγραφα	διέγραψα
διαγράφεις	διέγραφες	διέγραψες
διαγράφει	διέγραφε	διέγραψε
διαγράφουμε	διαγράφαμε	διαγράψαμε
διαγράφετε	διαγράφατε	διαγράψατε
διαγράφουν	διέγραφαν	διέγραψαν

**Προσοχή:** Η αύξηση μπαίνει μόνο στην οριστική και χάνεται στις άλλες εγκλίσεις. Πολύ συχνά ακούμε αντί του σωστού τύπου της προστακτικής **διάγραψε**, τον τύπο **διέγραψε**.

<b>διαγράφω</b>		
αόριστος		
οριστική	υποτακτική	προστακτική
διέγραψα	να διαγράψω	διάγραψε
διέγραψες	να διαγράψεις	
διέγραψε	να διαγράψει	
διαγράψαμε	να διαγράψουμε	διαγράψτε
διαγράψατε	να διαγράψετε	
διέγραψαν	να διαγράψουν	

### Οι εξαιρέσεις

Κάθε κανόνας έχει και τις εξαιρέσεις του. Έτσι και με τις αυξήσεις υπάρχουν διάφορες εξαιρέσεις από τον κανόνα. Ας τα δούμε αναλυτικά:

#### α) ρήματα που αρχίζουν από σύμφωνο

Ενώ είπαμε παραπάνω ότι τα ρήματα που αρχίζουν από σύμφωνο παίρνουν ένα -έ- ως αύξηση, υπάρχουν μερικά ρήματα που παίρνουν -ή- ως αύξηση το. Αυτά είναι τα:

θέλω > ήθελα, ξέρω > ήξερα, πίνω > ήπια, βρίσκω > έβρισκα ή ήβρα (παλιότερος τύπος)

### β) ρήματα που αρχίζουν από φωνήεν

Ενώ είπαμε παραπάνω ότι τα ρήματα που αρχίζουν από φωνήεν δεν παίρνουν αύξηση, υπάρχουν μερικά ρήματα που παίρνουν. Αυτά είναι:

έχω > είχα, έρχομαι > ήρθα, είμαι > ήμουν και το ρήμα *υπάρχω* που παίρνει εσωτερικά αύξηση: *υπάρχω* > *υπήρχα*.

### Τι είναι το κατηγορούμενο;

Κατηγορούμενο είναι το επίθετο (συνήθως) που με τη μεσολάβηση του συνδετικού ρήματος δίνει μια ιδιότητα στο υποκείμενο ή στο αντικείμενο μιας πρότασης.

Ας δούμε κάποια παραδείγματα:

- Ο Γιώργος είναι **όμορφος**.
- Ο Γιώργος είναι **φίλος** μου.

Στα παραπάνω παραδείγματα οι λέξεις: **όμορφος**, **φίλος**, είναι τα κατηγορούμενα του υποκειμένου "Ο Γιώργος". Η λέξη **όμορφος** είναι επίθετο ενώ η λέξη **φίλος** είναι ουσιαστικό.

Ας δούμε και το παράδειγμα:

- Διάλεξα τον Γιώργο για **φίλο** μου.

Στο παραπάνω παράδειγμα η λέξη **φίλο** μου είναι κατηγορούμενο του αντικειμένου «Γιώργο».

### Τι χρησιμοποιείται ως κατηγορούμενο;

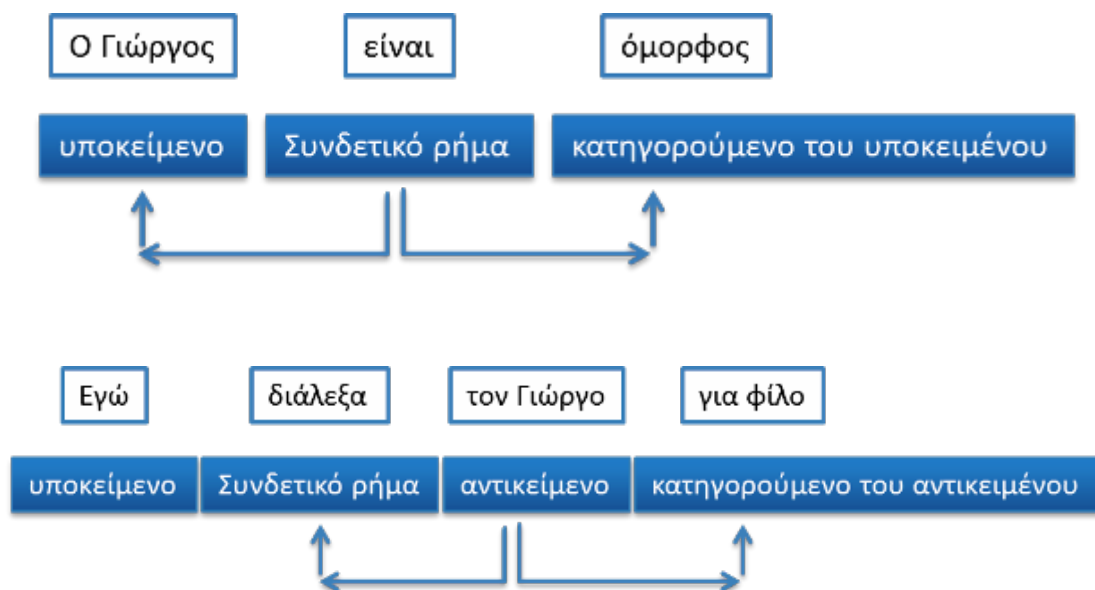
Όπως ήδη είπαμε ως κατηγορούμενο χρησιμοποιείται το επίθετο και το ουσιαστικό. Μπορεί όμως να χρησιμοποιηθούν κι άλλα μέρη του λόγου, αφού αποκτήσουν σημασία επιθέτου, π.χ.



- Ο Γιώργος είναι **όμορφος**. → **επίθετο**
- Ο Γιώργος είναι **φίλος** μου. → **ουσιαστικό**
- Ο Γιώργος είναι **εκείνος**; → **αντωνυμία**
- Ο Γιώργος είναι **πρώτος**. → **αριθμητικό**
- Ο Γιώργος είναι **κουρασμένος**. → **μετοχή**
- Η καρέκλα είναι **από ξύλο** (αντί του επιθέτου ξύλινη) → **εμπρόθετο**
- Ο Γιώργος είναι **ό,τι κι αν πεις** → **πρόταση**

### Τι είναι το συνδετικό ρήμα και ποια η λειτουργία του;

Είπαμε στην αρχή ότι το κατηγορούμενο δίνει μια ιδιότητα στο υποκείμενο ή στο αντικείμενο μέσω του συνδετικού ρήματος. Συνεπώς, το συνδετικό ρήμα είναι εκείνο που **συνδέει** την **ιδιότητα** με το **υποκείμενο** ή το **αντικείμενο**.



### Ποια ρήματα χρησιμοποιούνται ως συνδετικά;

Τα δύο ρήματα που χρησιμοποιούνται πρωτίστως ως συνδετικά είναι τα *είμαι* και *γίνομαι*.

Χρησιμοποιούνται ως συνδετικά και τα ρήματα που έχουν παρόμοια σημασία με τα

είμαι και γίνομαι· τέτοια ρήματα είναι τα: απομένω, βρίσκομαι, γεννιέμαι, ζω, πεθαίνω, στέκομαι, διατελώ, υπηρετώ, φυτρώνω, αποδεικνύομαι, δείχνομαι, θεωρούμαι, λέγομαι, λογαριάζομαι, μοιάζω, νομίζομαι, παρουσιάζομαι, χειροτονούμαι κ.ά.

Παραδείγματα:

- Το φαγητό **έγινε** νόστιμο.
- Ο Νίκος **έζησε** μόνος.
- **Στάθηκα** άτυχος.
- **Διετέλεσε** προϊστάμενος του υπουργείου.
- Ο κ. Ιωάννου **θεωρείται** σπουδαίος ερευνητής.

Με κάποια από τα παραπάνω ρήματα το κατηγορούμενο εκφέρεται με τα μόρια **για, σαν, ως, π.χ.**

- Τον θεωρούν **για** πολύ ανόητο.
- Ο Νίκος μοιάζει **σαν** αετός.
- Ο κ. Ιωάννου υπηρέτησε στο στρατό **ως** λοχίας.

Σύμφωνα με τη γραμματική των Κλαίρη-Μπαμπινιώτη λειτουργούν ως συνδεδετικά οποιαδήποτε ρήματα συντάσσονται με τα μόρια (συνδεδετικούς δείκτες) **για, σαν, ως**, συνδέοντας το υποκείμενο ή το αντικείμενο με μια λέξη που τους δίνει μια ιδιότητα, π.χ.

- **Εργάστηκε ως** σκλάβος.
- **Δούλεψε σαν** σκλάβος.
- **Περνιέται για** έξυπνος.

### **Η πτώση του κατηγορουμένου**

Το κατηγορούμενο όταν αναφέρεται στο υποκείμενο και είναι πτωτικό, τότε μπαίνει στην ίδια πτώση με το υποκείμενο, δηλαδή στην ονομαστική, π.χ.

- Ο Γιάννης είναι **ψηλός**.

Το κατηγορούμενο όταν αναφέρεται στο αντικείμενο και είναι πτωτικό, τότε μπαίνει

στην ίδια πτώση με το αντικείμενο, δηλαδή στην αιτιατική, π.χ.

- Διάλεξα τον Γιώργο για **φίλο** μου.

Όταν το κατηγορούμενο είναι ουσιαστικό, μπορεί να εκφέρεται και με γενική, η οποία ονομάζεται **γενική κατηγορηματική** και φανερώνει την κτήση, την ιδιότητα, το μέτρο, την αξία, διαιρεμένο όλο, π.χ.

- Τα παπούτσια είναι **του Γιώργου** → γενική κατηγορηματική κτητική
- Τα φαγητά είναι **της ώρας** → γενική κατηγορηματική της ιδιότητας
- Τα σίδερα είναι **των τριών μέτρων** → γενική κατηγορηματική του μέτρου
- Το αυτοκίνητο είναι **των δέκα χιλιάδων** → γενική κατηγορηματική της αξίας
- Ο Νίκος είναι **της παρέας** → γενική κατηγορηματική διαιρετική

#### **ΠΡΟΣΟΧΗ**

Στις περιπτώσεις της γενικής κατηγορηματικής απαραίτητη προϋπόθεση είναι να υπάρχει **συνδεδεικτό** ρήμα,

διαφορετικά η γενική θα είναι απλώς προσδιορισμός, π.χ.

- Τα παπούτσια **είναι του Γιώργου** → **συνδεδεικτό ρήμα** → γενική **κατηγορηματική κτητική**
- Χάθηκαν τα παπούτσια **του Γιώργου** → γενική κτητική

#### **Πώς βρίσκουμε το κατηγορούμενο;**

Για να βρούμε το κατηγορούμενο σε μια πρόταση θα πρέπει

- α) πρώτα να εντοπίσουμε το ρήμα της πρότασης,
- β) στη συνέχεια θα πρέπει να εντοπίσουμε το υποκείμενο, ρωτώντας ποιος ή ποια ή ποιο + το ρήμα της πρότασης,
- γ) τέλος, θα πρέπει να εντοπίσουμε το κατηγορούμενο, ρωτώντας τι είναι + το ρήμα + το υποκείμενο, π.χ.

1. Ο Γιώργος είναι πονηρός.

α) Ρήμα: είναι

β) Ποιος είναι; → ο Γιώργος → υποκείμενο

γ) Τι είναι ο Γιώργος; → πονηρός → κατηγορούμενο

2. Το φαγητό έγινε νόστιμο.

α) Ρήμα: έγινε

β) Ποιο έγινε; → το φαγητό → υποκείμενο

γ) Τι έγινε το φαγητό → νόστιμο → κατηγορούμενο

### **Αναφορικές Προτάσεις**

Αναφορικές ονομάζονται οι δευτερεύουσες προτάσεις που εισάγονται με αναφορικές αντωνυμίες και επιρρήματα. Λειτουργούν ως προσδιορισμός ενός όρου ή μίας πρότασης.

Εισάγονται με τις αναφορικές αντωνυμίες: ο οποίος, που, όποιος, όσος. Στις αναφορικές αντωνυμίες συμπεριλαμβάνεται η άκλιτη λέξη που (χρησιμοποιείται αντί της αναφορικής αντωνυμίας ο οποίος η οποία το οποίο).

Επιρρήματα : εκεί που, όπου, οπουδήποτε, τότε που, όποτε, οποτεδήποτε, όπως, καθώς, ως, σαν, όσο, οσοδήποτε

Τα παραπάνω επιρρήματα έχουν αναφορική έννοια αλλά δεν αποτελούν ξεχωριστή κατηγορία.

π.χ. Οποιος πεινάει καρβέλια ονειρεύεται.

Φέρσου όπως νομίζεις.

**ΠΡΟΣΟΧΗ** : Η άκλιτη αναφορική αντωνυμία ό,τι γράφεται με υποδιαστολή, ενώ ο ειδικός σύνδεσμος ότι γράφεται χωρίς υποδιαστολή, π.χ. Ό,τι μου ζητά, του το δίνω (αναφορική αντωνυμία). Νομίζω ότι μου ζητά πολλά (ειδικός σύνδεσμος).

### **Συνδεδετικά Ρήματα**

Συνδεδετικά λέγονται τα ρήματα που συνδέουν το υποκείμενο με το κατηγορούμενό του.

Πιο συνηθισμένα συνδεδετικά ρήματα είναι : είμαι, υπάρχω, γίνομαι, φαίνομαι.

Άλλα συνδεδετικά ρήματα κατηγορούμαι, ονομάζομαι, λέγομαι, εκλέγομαι, χειροτονούμαι, αποδεικνύομαι, θεωρούμαι, εμφανίζομαι, παρουσιάζομαι, γεννιέμαι, πεθαίνω κ.ά.

### **Κατηγορούμενο**

Κατηγορούμενο είναι η λέξη (επίθετο, ουσιαστικό ή μετοχή) η οποία δίνει στο υποκείμενο ή στο αντικείμενο μια ιδιότητα μέσω του συνδεδετικού ρήματος.

Το **κατηγορούμενο του υποκειμένου** μπαίνει στην ίδια πτώση με το υποκείμενο, δηλαδή σε **ονομαστική**, π.χ. «Η Άννα είναι μαθήτρια), (εκτός αν πρόκειται για ουσιαστικό σε πτώση γενική, οπότε είναι γενική κατηγορηματική, π.χ. «Το αυτοκίνητο είναι του πατέρα μου»).

Το **κατηγορούμενο του αντικειμένου** είναι **στην ίδια πτώση με το αντικείμενο**.

Δηλαδή το ρήμα συντάσσεται με δύο αιτιατικές, η μία είναι αντικείμενο και άλλη κατηγορούμενο του αντικειμένου (Ορίζουμε εσένα αρχηγό /ή ως αρχηγό). Η αιτιατική «εσένα» είναι αντικείμενο και η αιτιατική «αρχηγό» κατηγορούμενο του αντικειμένου, αφού αποδίδει σε αυτό κάποια ιδιότητα.

Συχνά πριν από την αιτιατική-κατηγορούμενο του αντικειμένου υπάρχουν τα μόρια *ως, για, σαν*. **Ρήματα που συντάσσονται με κατηγορούμενο του αντικειμένου είναι: ανακηρύσσω, αποκαλώ, διορίζω, εκλέγω, θεωρώ, κρίνω, ονομάζω, χειροτονώ κ.λπ.** Τα ρήματα αυτά στη μεσοπαθητική φωνή λειτουργούν ως κανονικά συνδεδετικά ρήματα (Ορίστηκα αρχηγός).

### **Για να βρούμε το κατηγορούμενο πρέπει πρώτα:**

- α) να έχουμε εντοπίσει το ρήμα
- β) το ρήμα να είναι συνδεδετικό
- γ) να έχουμε βρει το υποκείμενο (ρωτάμε ποιος - ποια - ποιο)
- δ) να κάνουμε την ερώτηση: τι ή τι λογής + ρήμα + υποκείμενο.

Παράδειγμα :

Ο Πηνειός είναι ποταμός.

α) εντοπίζουμε το ρήμα: είναι

β) είναι το ρήμα συνδετικό; ναι

γ) βρίσκουμε το υποκείμενο: ποιος είναι ; > Ο Πηνειός

δ) ρωτάμε: τι λογής είναι ο Πηνειός ; > ποταμός > κατηγορούμενο